

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/39/2024
Identifikačné číslo spisu:	4322011204
Dátum vydania rozhodnutia:	28.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4322011204.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Emila Klemaniča a JUDr. Martina Bargela na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením rozsudku konanom 28. augusta 2025 v Bratislave v trestnej veci obvineného J. I. pre zločin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/98/2023, z 21. decembra 2023

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/98/2023, z 21. decembra 2023 a rozsudkom Okresného súdu Levice, sp. zn. 2T/173/2022, z 28. augusta 2023

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 2 ods. 12, § 119 ods. 3, § 168 ods. 1, § 176 ods. 2 a § 319 Trestného poriadku Trestného poriadku v neprospech obvineného J. I..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku uznesenie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/98/2023, z 21. decembra 2023 zrušuje.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Krajskému súdu v Nitre prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

IV. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku n e b e r i e obvineného J. I., nar. XX. S. XXXX v F., do väzby .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Levice, sp. zn. 2T/173/2022, z 28. augusta 2023 bol obvinený J. I. uznaný za vinného zo zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona. Za to bol obvinenému J. I. uložený podľa § 194 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona s prihliadnutím na § 37 písm. m) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona súd obvineného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku tiež uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenú I. D. spôsobenú škodu vo výške 10,- Eur.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací rozhodujúci na podklade odvolania obvineného rozhodol uznesením, sp. zn. 4To/98/2023, z 21. decembra 2023 tak, že odvolanie obvineného J. I. podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom zvoleného obhajcu dovolanie s poukazom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo obvineného na obhajobu].

V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom obvinený uviedol v podstate nasledovné:

„...rozsudok prvostupňového súdu jednoznačne trpí kvalifikovaným nedostatkom zákonného, náležitého, zrozumiteľného, jasného a presvedčivého odôvodnenia meritórneho súdneho rozhodnutia, vydaného v trestnej veci, týkajúci sa podstatných okolností. Chcel by som poukázať na nasledujúce skutočnosti: 1. Prvostupňový súd nevysvetlil a náležite neodôvodnil, že z akého dôvodu považoval výpovede poškodeného D. za konzistentné a zhodné v prípravnom ako aj v súdnom konaní, hoci tomu tak nebolo a na tento nedostatok som podrobne poukázal v samotnom odôvodnení odvolania. 2. Prvostupňový súd nevysvetlil a náležite neodôvodnil, že z akého dôvodu sa odchyľil od času spáchania údajného skutku, keď vo výroku rozsudku uviedol, že okolo 22,30 sa stal skutok, v odôvodnení rozsudku uvádzal, že sa to stalo pred 23,00 hod. napriek tomu, že poškodený D. jednoznačne tvrdil, že skutok sa stal presne o 22,30 hod., lebo pozrel na hodinky. 3. Prvostupňový súd nevysvetlil a náležite neodôvodnil právne korektným spôsobom, že na jednej strane k výpovedi poškodeného D. uviedol, že svedok, na rozdiel od obžalovaného má zákonnú a ústavnú povinnosť vypovedať pravdu, a preto logicky a právne vždy musí platiť prezumpcia pravdivosti tvrdenia svedka až do okamihu, kým nie je preukázaný opak a na druhej strane súd pri výpovedi svedka H. v rozpore so zásadou rovnosti zbraní túto hypotézu nepoužil. Pokiaľ pri hodnotení výpovede poškodeného D. platí prezumpcia pravdivosti jeho tvrdenia, kým sa nepreukáže opak, tak aj pri výpovedi svedka H. platí prezumpcia pravdivosti jeho tvrdenia, nakoľko tento svedok H. vypovedal v prípravnom konaní ako aj súdnom konaní rovnako a na otázky vyšetrovateľa resp. prokurátora odpovedal jasne, plynule, bez zaváhania a dlhšieho rozmýšľania a tieto jeho tvrdenia neboli spochybnené a ani nijako vyvrátené, sú ako celok konzistentné. 4. Prvostupňový súd nevysvetlil a právne korektným spôsobom neodôvodnil akým spôsobom a úvahou sa správal pri konštatovaní pri výpovedi svedka H., že „z jeho výpovede je zároveň evidentná snaha niektoré skutočnosti zľahčovať s cieľom pomôcť obžalovanému vyvinieť sa zo žalovaného skutku“, nakoľko súdom uvedená skutočnosť nevyplýva zo žiadnych dôkazov a výpovedí, je to len ničím nepodložená domnienka a abstraktná hypotéza súdu, ktorú súd nevedel nijako vysvetliť a argumentačne zdôvodniť. 5. Prvostupňový súd nevysvetlil a náležite a zákonným spôsobom neodôvodnil, prečo pri výpovedi svedkov F. D. (syna poškodeného) a I. D. (manželky poškodeného) ich výpovede považoval za nepriamy dôkaz, hoci na mieste skutku osobne neboli, tento nevideli, nepočuli, ani iným spôsobom nevnímali a na druhej strane na výpoveď svedka H. neprihliadol, nakoľko tento svedok nebol osobne prítomný na mieste skutku. Poznávam, že svedok H. na mieste skutku nemohol byť, nakoľko bol v tom čase doma vo svojej domácnosti spolu so mnou. 6. Prvostupňový súd taktiež nevysvetlil a argumentačne neodôvodnil, akou úvahou sa správal pri výpovedi znalkyne, keď tvrdil „hoci som bol značne pod vplyvom alkoholu, táto okolnosť sama nevylučuje možnosť, že by som bol schopný sa predmetného skutku dopustiť, keďže v dôsledku zistenej závislosti od alkoholu je moja rezistencia na alkohol vyššia, ako u bežného, príležitostného konzumenta alkoholu.“ Uvedené tvrdenia súdu považujem za absurdné a vonkoncom nie prípustné a k týmto okolnostiam som sa venoval vo svojom odvolaní. 7.

Prvostupňový súd taktiež rozumne a zákonom predpísaným spôsobom nevysvetlil a neodôvodnil jasne a zrozumiteľne prečo odmietol všetky moje štyri návrhy na vykonanie dôkazov. Súdom uvedené dôvody neobstoja, sú ústavne nekonformné a porušujúce moje právo na riadne a náležité odôvodnenie rozsudku. Tieto dôvody som podrobne rozobral v písomnom vyhotovení môjho odvolania."

Obvinený ďalej citoval podané odvolanie voči rozsudku súdu prvého stupňa, ktoré je súčasťou súdneho spisu (č. l. 303 a nasl). Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu dovolateľ uviedol v podstate nasledovné:

„... Odvolací súd sa mojimi argumentami, podstatnými argumentami, ani s mojimi návrhmi na vykonanie dokazovania prezentovanými v súdnom konaní tak písomne, ústne, ale aj písomných dôvodoch podaného odvolanie nevysporiadal v zásade žiadnym spôsobom, najmä nie zákonným a svoj postoj k nim nevysvetlil ani v odôvodnení svojho uznesenia. Ako som aj vyššie uviedol citáciou časti odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu tento len všeobecne konštatoval, že orgánmi činnými v trestnom konaní bol zadovážený dostatok dôkazov pre rozhodnutie súdu o mojej vine, opakoval všeobecné konštatovania, ktorými „odobril“ postup súdu prvého stupňa a taktiež všeobecne uzatvoril dodržanie § 2 ods. 12 Tr. por., § 119 ods. 1 Tr. por. a § 168 Tr. por. Takéto nezákonné rozhodnutie odvolacieho súdu považujem aj z hľadiska jeho odôvodnenia za nejasné, neurčité, nepresvedčivé, len všeobecné a nie konkretizované a individualizované, porušujúce moje právo na obhajobu. Som toho názoru, že poukazujúc na príslušné ustanovenia Trestného poriadku úlohou Krajského súdu v Nitre bolo dôsledne venovať pozornosť mojim prednesom, argumentom, námietkam a návrhom na vykonanie dokazovania. V prípade, ak tým nevyhovel bol povinný zreteľným a zrozumiteľným spôsobom v písomnom vyhotovení uznesenia vyjadriť svoje úvahy, ktorými sa pri tomto vlastnom myšlienkovom postupe správal tak, že by bolo možné konštatovať dôkladné rešpektovanie jeho zákonnej povinnosti vyjadrenej v § 317 a nasl. Tr. por., § 176 ods. 2 Tr. por. a v § 168 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 180 Tr. por., čo Krajský súd v Nitre jednoznačne nespĺnil."

Vo vzťahu k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolateľ uviedol, že je jednoznačne názoru, že rozhodnutím odvolacieho súdu došlo k závažnému a zásadnému porušeniu jeho práva na obhajobu spočívajúcim v absencii náležitého, právne korektného, zrozumiteľného, logického, presvedčivého a jasného odôvodnenia napadnutého uznesenia Krajského súdu v Nitre. Podľa jeho názoru v úzkej spojitosti s právom na obhajobu je potrebné vnímať právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia a povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím súdu tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť, prípadne rozhodnúť o tom, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú.

K právu stany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia a povinnosti súdu vysporiadať sa s návrhmi strany na vykonanie dokazovania dal dovolateľ do pozornosti závery vyplývajúce z rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudského práva Van de Hurk v Holandsko, Ruiz Torija v Španielsko, Donadze v Gruzínsko, Krasulya v Rusko, Taxquet v Belgicko, Perna v Taliansko, Murtazaliyeva v Rusku; z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 14/07, I. ÚS 350/08, II. ÚS 258/2010; z rozhodnutí Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. ÚS 181/2000, ÚS 413/2002, ÚS 125/2005, ÚS 208/2006, ÚS 65/2009, III. ÚS 1104/2008 a tiež z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. R 43/2018, R 116/2014 a sp. zn. 1TdoV/6/2017, 3Tdo/64/2011.

S poukazom na všetky v dovolaní uvedené skutočnosti dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/98/2023, z 21. decembra 2023 bol porušený zákon v ustanovení § 319 Trestného poriadku v neprospech obvineného J. I.. Tiež navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a rozsudok okresného súdu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Obvinený napokon navrhol, aby dovolací súd krajskému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor:

„... Zastávam názor, že na hlavnom pojednávaní bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, a hoci výpoveď poškodeného D. D. bola jediným priamym dôkazom podporujúcim obžalobu, ďalším vykonaným

dokazovaním neboli zistené žiadne relevantné skutočnosti nasvedčujúce tomu, že poškodený D. D. vypovedal nepravdivo. Táto jeho výpoveď je podporená aj ďalšími dôkazmi vykonanými na hlavnom pojednávaní - výpoveďou I. D. a F. D. ohľadom okolností, ako sa o skutku dozvedeli. Vykonané dôkazy vytvárajú logickú, ničím nenarušenú a uzatvorenú sústavu vzájomne sa dopĺňujúcich a na seba nadväzujúcich dôkazov, ktoré v celku a spoľahlivo dokazujú, že skutok, ktorý bol predmetom obžaloby, spáchal J. I.. Mám teda na mysli, že v označenej trestnej veci bol zadovážený dostatok dôkazov, ktorými boli objasnené všetky základné skutočnosti dôležité pre trestné stíhanie tak, ako to vyplýva z ustanovenia § 119 odsek 1 písmeno a) až písmeno d) Trestného poriadku, a ktoré súd prvého stupňa potreboval pre rozhodnutie o vine J. I. a o uloženom treste.

Okresný súd Levice a v nadväznosti aj Krajský súd Nitra sa podľa môjho názoru dostatočne vysporiadali aj s námietkami odsúdeného k vierohodnosti poškodeného D. D. a svedka S. H.. Vo vzťahu k návrhom na vykonanie dokazovania zo strany J. I., a to znaleckému skúmaniu poškodeného D. D. znalcom či už z odboru psychológie alebo psychiatrie prvostupňový súd správne uviedol, že v priebehu dokazovania sa neobjavili žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by čo i len naznačovali prípadný alkoholizmus alebo iné okolnosti, ktoré by spochybňovali osobu poškodeného. Poškodený D. D. aj vzhľadom na svoj vyšší vek vypovedal konzistentne a v podstate zhodne so svojou výpoveďou v prípravnom konaní. Ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania boli prvostupňovým súdom správne zamietnuté, nakoľko sa týkali okolností nepodstatných pre rozhodnutie vo veci.

K námietke odsúdeného k odôvodneniam oboch súdnych rozhodnutí uvádzam, že tieto podľa môjho názoru spĺňajú náležitosti odôvodnenia rozhodnutí ako to ukladajú ustanovenia Trestného poriadku. Prvostupňový súd uviedol, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonávaných dôkazov, stručne a jasne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané a o ktoré dôkazy opral skutkové zistenia. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, ako sa vyrovnal s obhajobou J. I. a akými právnymi úvahami sa spravoval pri posudzovaní jeho konania o otázke viny a pri ukladaní trestu, pričom Krajský súd v Nitre sa s týmto odôvodnením v plnom rozsahu stotožnil a vo svojom uznesení naň poukázal. Podľa názoru Krajského súdu v Nitre sa súd prvého stupňa s hodnovernosťou výpovedí poškodeného D. D., ako aj svedka S. H. vysporiadal dostatočne a zákonným spôsobom. Súd prvého stupňa sa tiež stručne, jasne a vecne vysporiadal s tým, z akého dôvodu odmietol návrhy na vykonanie dôkazov navrhnutých obhajobou."

Vzhľadom na vyššie uvedené prokurátor vyjadril presvedčenie, že rozsudok okresného súdu, ako aj napadnuté uznesenie krajského súdu, sú v súlade so zákonom, považuje ich za dôvodné a v plnom rozsahu sa s nimi stotožňuje. Podľa prokurátora nie je daný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo odvolacím súdom rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Nezistiac dôvody pre odmietnutie dovolania podľa § 382 Trestného poriadku, najvyšší súd následne preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, voči ktorému podal obvinený dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré rozhodnutiu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie obvineného je dôvodné, a to na podklade nasledovných právnych úvah.

Dovolací súd na úvod poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako

dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie odvolanie“.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení (príkladmo vid' § 34 a nasl., pokiaľ ide o obvineného, resp. § 44 a nasl. Trestného poriadku, čo sa týka obhajcu a pod.), ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva na obhajobu, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach.

Možno zovšeobecniť, že až takéto „kvalifikované“ porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom môže byť dôvodom na konštatáciu porušenia práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru, pričom predmetné porušenie musí mať vzhľadom na vyššie uvádzané konkrétne okolnosti prípadu aj súčasne podstatný vplyv na výsledok konania - tzn. na rozhodnutie vo veci samej. Zásadným je v tomto smere záver, že právo na obhajobu v zmysle označeného dôvodu dovolania je potrebné chápať ako nutné vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného, resp. jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Trestného poriadku).

V úzkej korelácii s uplatneným dôvodom dovolania je potrebné vnímať postulát práva strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Dotknuté právo spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa dopĺňajúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojvoľný), nepriehľadný a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.

Napriek nespornému významu vyššie rozvedeného práva strany trestného konania na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Ván Hurk v Holandsko, resp. Ruiz Torija v Španielsko). Podstatnou je v tejto súvislosti povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne vid' napr. Ván Hurk v Holandsko). Až na podklade takéhoto postupu súdu je potom možné posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé. Z práva na spravodlivý proces totiž vyplýva „zrkadlovo“ existujúca povinnosť súdov vyrovnať sa „účinným“ - teda jasným a preskúmateľným spôsobom - s

námietkami a argumentami strán (s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie - m.m. I. ÚS 4/2011, resp. Kraska v Švajčiarsko).

Všeobecné súdy nielen že musia osobe, proti ktorej sa vedie trestné konanie poskytnúť dostatočný „priestor“ pre uplatnenie jej obhajobných práv, ale tiež musia v odôvodnení svojich rozhodnutí zrozumiteľne a presvedčivo vyjadriť vlastné hodnotenie k obvineným uplatneným prvkom práva na obhajobu.). Nedostatočné vysporiadanie sa s námietkou, ktorá je pre spravodlivé rozhodnutie významnej alebo rozhodnej povahy zo strany súdu môže zakladať naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V tejto súvislosti možno poukázať na znenie § 168 ods. 1 vety druhej Trestného poriadku, podľa ktorého z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. S poukazom na § 180 Trestného poriadku sa obligatórne náležitosti odôvodnenia rozsudku použijú primerane aj na uznesenie.

Je nepripustné, aby odôvodnenie rozhodnutia, ktoré musí rešpektovať zákonom presne ustanovené kritériá, bolo založené na skutkových zisteniach, ktorých odôvodnenie alebo absencia takéhoto odôvodnenia nespĺňajú jasné zákonom definované náležitosti. Takéto rozhodnutia nesú stopy neadhézie vo vzťahu k skutkovému stavu, ktorý má byť zadaný určitým spôsobom a ide o rozhodnutia, ktoré nerešpektujú Trestný poriadok ako základný procesný predpis trestného práva. V konečnom dôsledku sa takéto rozhodnutie posúva aj do protiústavnej polohy z hľadiska nároku osoby, proti ktorej sa vedie trestné stíhanie na to, aby jeho trestná vec bola posúdená spravodlivo (III. ÚS 463/2000 - Ústavný súd ČR).

ESLP vo svojej rozhodovacej praxi stabilne judikuje, že účelom odôvodneného rozhodnutia je dať stranám najavo, že boli vypočuté (Suominen v Fínsko), resp. že jednou z požiadaviek čl. 6 Dohovoru na vnútroštátne súdy je, aby sa zaoberali najdôležitejšími argumentmi vznesenými účastníkmi konania a aby uviedli dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov; rozsah, v ktorom sú súdy povinné uviesť dôvody, sa síce môže meniť s prihliadnutím na okolnosti prípadu, avšak opomenutie zaoberať sa podstatnými argumentmi alebo zaoberanie sa nimi je zjavne nezlučiteľné s ideou spravodlivého procesu (Větrenko v Moldavsko). Argumenty týkajúce sa základných práv a slobôd vyplývajúcich z Dohovoru sú argumentmi zvlášť dôležitého významu, ktoré vnútroštátne súdy nesmú opomenúť a majú povinnosť vyrovnáť sa s nimi (Wagner a J. M. W. L. v Luxembursko). Súd sa v zmysle ustálenej rozhodovacej činnosti musí v odôvodnení rozhodnutia vysporiadať s argumentom, ktorý má dve kumulatívne vlastnosti (viď Pronina v Ukrajina, resp. Krasulya v Ruská federácia, Hiro Balani v Španielsko):

- a) musí ísť o relevantný, podstatný, významný a veci sa týkajúci argument (relevance, importance, pertinence),
- b) ide o argument, ktorý je konkrétny a formulovaný dostatočne jasným a presným spôsobom (specific; formulated in a sufficiently clear and precise manner).

Za relevantný argument treba považovať takú námietku alebo vecný prednes, ktorý by v prípade jeho vyhodnotenia vnútroštátnym súdom ako opodstatneného (vecne správneho) mal vplyv na rozhodnutie vo veci samej; relevantný je aj argument, o ktorom nemusí byť v čase jeho predloženia zrejmé, že je naozaj opodstatneným, avšak postačuje, že je vecne správny, prípadne súvisí s prejednávanou vecou a týka sa otázky, ktorá je „predmetom riešenia“ v danom prípade.

Povinnosťou súdu prvého stupňa i odvolacieho súdu je preto rešpektovať ústavne garantované právo obvineného na obhajobu, z ktorého vyplýva požiadavka, aby sa konajúce súdy vysporiadali s námietkami odvolateľa, ktorými toto svoje právo realizuje (pre odvolací súd je táto povinnosť zvýraznená prostredníctvom článku 2 ods.1 dodatkového protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd). Túto povinnosť konajúce súdy porušujú, ak ignorujú, resp. nedostatočným spôsobom reagujú na námietky odvolateľa voči dôkazom, na ktoré je v odsudzujúcom rozhodnutí poukazované ako na kľúčové pre tvrdené skutkové závery. Vyrovnanie sa s argumentom strany konania znamená uviesť dôvody pre jeho prijatie alebo odmietnutie. Ak súd argument odmietne, musí ho v odôvodnení

rozhodnutia buď vyvrátiť, alebo spochybníť, prípadne vysvetliť, z akého dôvodu nie je takýto argument relevantný v kontexte prípadu. Nestačí, ak súd na argument strany konania síce zareaguje, ale vyrovná sa s ním len stručným konštatovaním. Takéto formálne zaobranie sa námietkami strany konania je nedostatočné, nakoľko v procese „zaobrania sa“ prirodzene absentuje prvok uvedenia dostatočných dôvodov, s odkazom na ktoré súd považuje argument za nesprávny.

Platí, že odpoveď súdu - t. j. odmietnutie argumentov strany konania musí byť jasná, zrozumiteľná a dostatočne konkrétna, a to do tej miery, aby aj naozaj reálne, resp. materiálne vyvracali alebo aspoň dostatočne spochybňovali argumenty strany konania. Len všeobecné konštatovanie súdu, že argumentácia strany konania je nesprávna alebo irelevantná bez súčasného uvedenia dostatočného vysvetlenia tohto názoru súdu treba považovať za nedostatočné. Najvyšší súd tiež poznamenáva, že v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov - § 2 ods. 12 Trestného poriadku má miera slobodnej úvahy súdu svoje limity, ktoré musia byť prejavene v konkrétnom súdnom rozhodnutí za účelom predchádzania svojvôli. Trestný poriadok ustanovuje, že súd je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, o ktoré dôkazy opiera svoje skutkové zistenia, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú, ako sa súd vyrovnal s obhajobou a prečo nevyhovela návrhom na vykonanie ďalších dôkazov.

Z obsahu podaného mimoriadneho opravného prostriedku najvyšší súd zistil, že obvinený namieta nedostatočné odôvodnenie napadnutých rozhodnutí súdu prvého a druhého stupňa. V dovolaní konkrétne spochybňuje znalecký posudok znalkyne z odboru psychiatrie a jej výpoveď na hlavnom pojednávaní; rovnako namieta, že súdy sa nedostatočne vysporiadali s výpoveďou svedka S. H. a z nej vyplývajúcimi skutočnosťami, ktoré majú podľa jeho názoru preukazovať jeho nevinu; ako aj to, že sa súdy dostatočne nevysporiadali s ním identifikovanými rozpormi medzi výpoveďami jediného priameho svedka D. D. v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní.

Po preskúmaní napadnutých rozhodnutí súdov nižších stupňov vychádzajúc z dovolateľom uplatnených dovolacích dôvodov najvyšší súd dodržiavajúc rozsah dovolacieho prieskumu podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku konštatuje nasledovné.

Uznanie obvineného J. I. za vinného zo zločinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona a § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona bolo v predloženej trestnej veci založené na kľúčovej výpovedi jediného priameho svedka D. D.. Ten na hlavnom pojednávaní opísal skutok uvedený v obžalobe a uviedol, že na mieste činu našiel obvineného J. I.. Z rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že súd uveril výpovedi svedka D. D., keďže nezistil žiadne skutočnosti nasvedčujúce tomu, že by tento svedok vypovedal nepravdivo o podstatných skutkových okolnostiach, pričom nie je daný jediný dôvod, prečo by si mal svedok daný skutok vymyslieť. Okresný súd osobitne poukázal na to, že svedok s obvineným nemali konflikty. Výpoveď svedka D. D. je podľa súdu prvého stupňa podporená ďalšími dôkazmi, a to svedeckými výpoveďami I. D. a F. D., ktorí vypovedali ohľadom okolností, ako sa o skutku dozvedeli, jeho následnom oznámení a privolaní policajnej hliadky, ako aj o časových súvislostiach spáchania skutku a tiež výpoveďou znalkyne MUDr. C., podľa ktorej skutočnosť, že obvinený bol v čase spáchania skutku značne pod vplyvom alkoholu v jeho prípade nevylučuje možnosť, že by bol schopný sa predmetného skutku dopustiť, keďže rezistencia voči alkoholu je u neho vyššia ako u príležitostného konzumenta alkoholu. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že odvolací súd sa s vykonaným hodnotením dôkazov zo strany súdu prvého stupňa stotožnil a v podrobnostiach poukázal na odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku.

Najvyšší súd podotýka, že úlohou dovolacieho súdu v dovolacom konaní nie je skúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku. Z konštantnej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyplýva, že za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinností podľa § 2 ods. 10 a ods. 11 Trestného poriadku, ako ani vlastné hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku (porovnaj 6Tdo/32/2015). Trestný poriadok neupravuje otázku minimálneho

množstva a kvality dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti. Ak by záver súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (primerane R 7/2011, R 14/2015).

V tejto súvislosti najvyšší súd uvádza, že na podklade dovolania obvineného nevykonal prieskum dovolateľom namietaných skutkových zistení, ktoré súd prvého stupňa ustálil s poukazom na znalecký posudok znalkyne MUDr. C. a na jej výpoveď na hlavnom pojednávaní. Záver súdu prvého stupňa, že obvinený sa napriek značnej opitosti mohol dopustiť skutku uvedenom v obžalobe je výsledkom hodnotenia dôkazov a vecou skutkového stavu, pričom dovolací súd nie je oprávnený v dovolacom konaní skúmať a meniť skutkové zistenia súdu prvého stupňa. Prieskum správnosti skutkových zistení dovolacím súdom prichádza do úvahy len v prípade podania dovolania z dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, pričom obvinený nie je oprávneným subjektom na podanie dovolania z tohto dovolacieho dôvodu. Správnosť skutkových zistení možno preskúmať len na podklade dovolania podaného ministrom spravodlivosti.

Zamerajúc sa ďalej na námietku nedostatočného vysporiadania sa s výpoveďou svedka S. H. najvyšší súd uvádza, že súd prvého stupňa v konštatačnej časti rozsudku k tejto výpovedi uviedol nasledovné: „Svedok S. H. na hlavnom pojednávaní uviedol, že pri samotnom skutku nebol, preto sa k nemu nevedel vyjadriť. Uviedol však, že v deň skutku približne od 18.00 hod. u neho doma spolu s obžalovaným požívali alkoholické nápoje. Pred 23.00 šiel obžalovaného odprevadiť domov, nakoľko ten bol značne pod vplyvom alkoholu a nevedel chodiť sám bez pomoci. Obžalovaného dal do postele a odišiel.“ Po nahliadnutí do zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 13. marca 2023 na Okresnom súde Levice (č. l. 209 a nasl. súdneho spisu) najvyšší súd považuje za potrebné upresniť, že svedok H. vypovedal, že 13. júna 2022 presne o 23.00 (mal sa pozrieť na hodinky nad dverami) išiel odprevadiť obvineného domov, pričom cesta mala trvať 30 minút.

V relevantnej časti odôvodnenia rozsudku súd prvého stupňa hodnotil výpoveď svedka H. nasledovne: „Výpoveď svedka S. H. síce preukazuje, že obžalovaný so svedkom pred skutkom požíval alkoholické nápoje vo väčšom množstve, avšak nijako nevyklučuje ani nespochybňuje skutočnosť, že sa predmetného skutku mal dopustiť obžalovaný, ani že by toho nebol po fyzickej stránke schopný. Z výpovede svedka je zároveň evidentná snaha niektoré skutočnosti zľahčovať s cieľom pomôcť obžalovanému vyviníť sa zo žalovaného skutku. Keďže svedok uviedol, že s obžalovaným požívali dve fľaše vína, ktoré doniesol obžalovaný, celkovo asi v priebehu štyroch hodín a obžalovaný v dôsledku znalkynou diagnostikovanej závislosti na alkohole má zvýšenú rezistenciu na účinky alkoholu, je evidentné, že obžalovaný nemohol byť pod vplyvom alkoholu do takej miery, že by mu to znemožnilo dopustiť sa predmetného skutku.“ Odvolací súd v reakcii na odvolanie obvineného uviedol len to, že súd prvého stupňa sa s výpoveďou svedka H., ktorý ani nebol pri spáchaní skutku, vysporiadal zákonne.

Nadväzujúc na jasne formulované námietky uvedené v dovolaní (a tiež v odvolaní obvineného) proti vyššie uvedeným záverom súdov nižších stupňov najvyšší súd udáva, že sa stotožňuje s dovolateľom, že zo strany konajúcich súdov nebolo dostatočne „zareagované“, resp. bolo opomenuté sa vysporiadať s relevantnou, resp. významnou obhajobnou líniou obvineného. Obhajoba v priebehu súdneho konania pred súdom prvého stupňa, ako aj v priebehu dovolacieho konania s osobitným poukazom na výpoveď svedka S. H. dostatočne jasne a zrozumiteľne nastolila verziu, že v čase spáchania skutku sa obvinený I. zdržiaval v domácnosti S. H., kde popíjali alkohol. Skutočnosti vyplývajúce z výpovede svedka S. H. je potrebné pre účely napadnutých súdnych rozhodnutí považovať za zásadné, nakoľko je zjavné, že tento svedok svojou výpoveďou poskytol dôkaz o neprítomnosti obvineného na mieste činu v čase spáchania skutku (tzv. „alibi“). Podstatný charakter skutočností vyplývajúcich z označenej svedeckej výpovede a na ňu nadväzujúcich tvrdení obhajoby je daný tým, že pokiaľ by súdy vyhodnotili túto verziu obhajoby podporenú konkrétnym dôkazom ako pravdivú, resp. dostatočne dôveryhodnú, bolo by na mieste

oslobodiť obžalovaného spod obžaloby v zmysle § 285 ods. 1 Trestného poriadku.

S poukazom na podstatný charakter obvineným uvádzaných skutkových tvrdení vznikla konajúcim súdom tzv. „zrkadlová“ povinnosť vyrovnáť sa účinným (jasným a preskúmateľným) spôsobom s týmito tvrdeniami tak, že riadne a presvedčivo v rozhodnutí vo veci samej uvedú dôvody buď pre prijatie nastolenej verzie obhajoby alebo dôvody pre odmietnutie tejto verzie ako nedôveryhodnej. Pokiaľ aj súdy v predloženej veci neuverili nastolenej verzii obhajoby, ktorá bola podporená konkrétnou výpoveďou svedka H., bolo ich úlohou v odôvodnení rozhodnutí vo veci samej presvedčivo poukázať na konkrétne skutočnosti, ktoré v dostatočnej miere vyvracajú alebo spochybňujú obvineného verziu o tom, kde sa nachádzal v čase spáchania skutku. Dovolací súd po preskúmaní spisu konštatuje, že konajúce súdy túto verziu obvineného podporenú svedeckou výpoveďou S. H. a čiastočne (aj keď nepriamo) aj svedeckou výpoveďou C. I. ignorovali, resp. sa k nej v odôvodnení napadnutých rozhodnutí vôbec nevyjadrili, čím porušili právo obvineného na obhajobu zásadným spôsobom.

V rozsudku súdu prvého stupňa je vo vzťahu k dôveryhodnosti svedeckej výpovede S. H. uvedená jediná veta, prostredníctvom ktorej okresný súd vyjadril názor, že z predmetnej výpovede je evidentná snaha svedka niektoré skutočnosti zľahčovať s cieľom pomôcť obžalovanému vyvinúť sa zo žalovaného skutku. Dovolací súd nepopiera, že takáto veta smeruje k poskytnutiu dôvodov ozrejmujeúcich postoj súdov k tejto výpovedi, avšak bez ďalšieho je potrebné ju považovať za príliš neurčitú, keďže z nej nemožno vyvodíť konkrétne okolnosti, ktoré súdy viedli k záveru, že svedecká výpoveď S. H. nie je pravdivá alebo dôveryhodná. Z pohľadu dovolacieho súdu sú preto závery súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu ohľadne dotknutej výpovede nepreskúmateľné, čo je vzhľadom na jej objektívny potenciál zmeniť rozhodnutia konajúcich súdov vo veci samej v prospech obvineného neudržateľné.

Najvyšší súd je názoru, že pokiaľ v konaní existuje len jedna priama usvedčujúca výpoveď, na podklade ktorej je vydaný odsudzujúci rozsudok, súdy konajúce v takejto trestnej veci sú povinné zvlášť starostlivo odôvodniť svoje rozhodnutie o vine. O to viac to platí, ak v konaní vypovedá iný svedok o tom, že obvinený sa v čase spáchania skutku nachádzal s ním na inom mieste. V takomto prípade pre naplnenie požiadavky riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia v kontexte zabezpečenia obhajobných práv obvineného je z pohľadu dovolacieho súdu nedostatočné uviesť len to, z akých dôvodov súd uveril jedinej priamej usvedčujúcej výpovedi, ale rovnako je dôležité presvedčivo uviesť, z akých dôvodov súd neuveril svedkovi, ktorý vypovedá zásadným spôsobom tak, že vylučuje možnosť prítomnosti obvineného na mieste činu v čase spáchania skutku, prípadne uviesť okolnosti alebo poukázať na konkrétne dôkazy spochybňujúce výpoveď kľúčového svedka obhajoby a jeho dôveryhodnosť v porovnaní s kľúčovým svedkom obžaloby.

Aplikujúc uvedené na predloženú trestnú vec, súdy nižších stupňov síce riadne a v súlade s požiadavkami práva na spravodlivý proces na odôvodnenie súdneho rozhodnutia uviedli, z akých dôvodov uverili jedinej priamej usvedčujúcej výpovedi svedka D. D. (nie je daný žiadny dôvod, prečo by si skutok vymyslel, nemal konflikty s obvineným, jeho výpoveď je podporená ďalšími výpoveďami svedkov a znalkyne), avšak opomenuli uviesť akékoľvek relevantné dôvody, pre ktoré neuverili verzii obhajoby založenej na kľúčovej výpovedi svedka H., podľa ktorej sa obvinený v čase spáchania skutku nachádzal v jeho domácnosti a popíjali spolu alkohol.

Pokiaľ ide o ďalší zo strany obhajoby jasne a zrozumiteľne formulovaný argument, ktorým bolo poukazované tak v konaní pred súdom prvého stupňa, ako aj v podanom odvolaní, na rozpor vo výpovediach poškodeného D. D. z prípravného konania a na hlavnom pojednávaní, dovolací súd je názoru, že ani na tento podstatný obhajobný argument spochybňujúci dôveryhodnosť jediného priameho svedka obžaloby nebola zo strany súdov nižších stupňov daná adekvátna odpoveď. Súd prvého stupňa vo svojom rozsudku uviedol len to, že vykonaným dokazovaním neboli zistené žiadne relevantné skutočnosti nasvedčujúce tomu, že poškodený D. D. by vypovedal nepravdivo o podstatných skutkových okolnostiach. Odvolací súd v reakcii na obvineným jasne formulované námietky ohľadne rozporov vo výpovediach uviedol v podstate len to, že spochybňovanie výpovede poškodeného D. D. považuje za irelevantné a súd prvého stupňa sa s jeho hodnovernosťou vysporiadal zákonným

spôsobom.

Nahliadnutím do zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 30. januára 2023 na Okresnom súde Levice najvyšší súd zistil, že súd prvého stupňa vykonal na hlavnom pojednávaní v súlade s § 261 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku výsluch svedka D. D.. Na návrh obhajcu bola podľa § 264 ods. 1 Trestného poriadku prečítaná časť zápisnice o výsluchu svedka D. D. z prípravného konania, na ktorej základe boli následne odstraňované niektoré rozpory vo výpovediach svedka z prípravného konania a na hlavnom pojednávaní (č. 1. 204 súdneho spisu).

S prihliadnutím na jasne formulované námietky obvineného o rozporuplnosti výpovedí jediného priameho svedka obžaloby smerujúce k spochybneniu jeho dôveryhodnosti, ako aj s prihliadnutím na to, že na hlavnom pojednávaní boli odstraňované niektoré rozpory vo výpovediach svedka D. D., bolo podľa názoru dovolacieho súdu pre zachovanie potrebného rozsahu obhajobných práv obvineného rovnako potrebné v odôvodnení odsudzujúceho rozsudku alebo v naň nadväzujúcom uznesení krajského súdu špecificky reagovať na tieto argumenty obhajoby a presvedčivo uviesť dôvody, pre ktoré buď nepovažovali obvineným nastolené argumenty o rozporuplnosti výpovedí svedka za opodstatnené alebo pre ktoré považovali nastolené rozpory vo výpovediach za podstatné pre rozhodnutie vo veci samej, prípadne uviesť dôvody, pre ktoré na namietané rozpory vo výpovediach nebolo potrebné prihliadnuť.

Vo vzťahu k odmietnutiu návrhov obvineného na vykonanie dokazovania najvyšší súd pripomína, že právu obvineného spočívajúcemu v možnosti navrhovať dôkazy zodpovedá paralelne existujúca povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku), prípadne rozhodnúť o tom, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 274 ods. 1 Trestného poriadku - primerane pozri R 116/2014). Nie je možné úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku preto, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle tohto dovolacieho dôvodu nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Ak by záver súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.

Pre posúdenie možnosti aplikácie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je v tom-ktorom prípade dôležité zistenie, že sa konkrétny súd predloženým návrhom na doplnenie dokazovania zaoberal, avšak sa mu rozhodol z určitých dôvodov nevyhovieť. Vychádzajúc z obsahu spisu dovolací súd uvádza, že súd prvého stupňa sa zaoberal návrhmi obvineného na vykonanie dokazovania, pričom odmietnutie vykonania týchto ďalších dôkazov odôvodnil presvedčivo, jasne a zrozumiteľne tak, že z napadnutého rozsudku sú zrejmé dôvody, pre ktoré nepovažoval tieto dôkazy za potrebné vykonať (porovnaj str. 6 rozsudku okresného súdu). Pre úplnosť najvyšší súd uvádza, že rozsah vlastnej voľnej úvahy súdu prvého stupňa o použití konkrétnych dôkazných prostriedkov a preukázaní konkrétnych skutkových okolností neskúmal, nakoľko uvedené skutočnosti nemôžu byť v súlade s vyššie uvedeným predmetom dovolacieho prieskumu na podklade dovolania podaného obvineným.

Napokon najvyšší súd len v krátkosti vo vzťahu k obvineným namietanému rozporu medzi výrokom rozsudku súdu prvého stupňa a odôvodnením tohto rozsudku, v ktorom má byť uvedený iný čas spáchania skutku uvádza, že žiadny takýto rozpor z napadnutého rozsudku nezistil.

Dovolací súd nadväzujúc na vyššie uvedené uzatvára, že keďže na podklade niektorých dovolateľom nastolených námietok vo vzťahu k odôvodneniu rozsudku súdu prvého stupňa možno konštatovať zásadné porušenie práva obvineného na obhajobu, ktoré nebolo napravené ani v opravnom konaní napriek tomu, že obvinený prostredníctvom obhajcu rovnaké námietky uvádzal aj v odvolaní podanom

proti rozsudku súdu prvého stupňa, v predloženej veci došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Po vrátení veci bude potrebné, aby odvolací súd, viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Trestného poriadku), opätovne vec skutkovo a právne posúdil a riadne sa zaoberal, resp. vysporiadal s obhajobnou líniou obvineného ohľadne jeho neprítomnosti na mieste činu v čase spáchania skutku a tiež s argumentmi obhajoby, ktorými bola spochybňovaná dôveryhodnosť kľúčového svedectva jediného priameho svedka obžaloby. Po zohľadnení všetkých relevantných dôkazov, tvrdení a argumentov bude úlohou odvolacieho súdu opätovne rozhodnúť vo veci samej takým rozhodnutím, ktoré jasne, presvedčivo, zrozumiteľne a úplne dá odpoveď na všetky skutkovo a právne relevantné otázky tak, aby bolo v plnej miere zabezpečené právo obvineného na obhajobu a tiež tak, aby nové rozhodnutie bolo preskúmateľné v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z práva na spravodlivý proces. Najvyšší súd nepovažuje za potrebné, aby vec bola vrátená súdu prvého stupňa, keďže zistené pochybenia sú s prihliadnutím na ich povahu napravitel'né aj v konaní o riadnom opravnom prostriedku obvineného.

Nakoľko obvinený J. I. v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Levice, sp. zn. 2T/173/2022, z 28. augusta 2023 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/98/2023, z 21. decembra 2023 a dovolací súd v konaní o dovolaní napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil, bolo podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku potrebné rozhodnúť súčasne o väzbe. Najvyšší súd rozhodol o nevezatí obvineného J. I. do väzby, pretože nezistil existenciu žiadneho dôvodu väzby. Osobitne k dôvodu tzv. preventívnej väzby dovolací súd udáva, že napriek určitej kriminálnej minulosti menovaného je toho názoru, že v jeho prípade je potrebné zohľadniť, že bol 17. júna 2022 vzatý do väzby (č. l. 91 a nasl. vyšetrovacieho spisu) a od 22. decembra 2023 doposiaľ vykonáva trest odňatia slobody, ktorý už mohol naplniť svoj účel z hľadiska individuálnej prevencie. Najvyšší súd v tomto okamihu nezistil žiadne konkrétne okolnosti, ktoré by vzbudzovali dôvodnú obavu, že by obvinený pokračoval v trestnej činnosti, a preto nepovažoval za potrebné menovaného pozbaviť osobnej slobody väzbou. Zároveň nebolo zistené ani naplnenie iných dôvodov väzby.

Riadiac sa vyššie uvedeným rozhodol najvyšší súd tak, ako je vyjadrené vo výroku tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.